

IV. OCHRONA WÓD

Water protection

Województwo zachodniopomorskie obejmuje swym zasięgiem regiony wodne: Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego (ok. 77%), Warty (ok. 23%), oraz region wodny Uecker o powierzchni za- ledwie 8 km². Wody powierzchniowe zajmują około 5,2% obszaru województwa.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego znajdują się znaczne zasoby wód powierzchniowych: dolny odcinek rzeki Odry wraz z dopływami, rzeki Przymorza, Zalew Szczeciński, Zatoka Pomorska, ok. 1650 jezior o powierzchni powyżej 1 ha i 172 jeziora o powierzchni większej niż 50 ha. Do naj- większych należą jeziora Dąbie i Miedwie. Ważniejszymi rzekami województwa są: Odra, Rurzyca, Drawa, Myśla, Płonia, Parsęta, Ina oraz Rega i Wieprza wraz z Grabową, które uchodzą bezpośrednio do Morza Bałtyckiego.

Na obszarze województwa znajduje się również 11 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Podstawy prawne oceny jakości wód

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym ochrony wód w Unii Europejskiej jest dyrektywa 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, nazywana powszechnie Ramową Dyrektywą Wodną (RDW). RDW odwołuje się do szeregu dyrektyw o charakterze bardziej szczegółowym, stając się dla nich aktem nadrzędnym.

Ramowa Dyrektywa Wodna zmieniła podejście do systemu zarządzania wodami, w tym do badań i oceny ich jakości. Zgodnie z RDW zarządzanie wodami musi uwzględniać uwarunkowania wynika- jące z dokonanego podziału na jednolite części wód¹ (JCW).

Wykonując dyspozycje zawarte w RDW określono typy wód powierzchniowych występujących w Polsce oraz dokonano wydzielenia jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Na terenie województwa zachodniopomorskiego wydzielono:

- 354 jednolite części wód rzecznych i zidentyfikowano 11 typów abiotycznych (spośród 26 typów rzek wyodrębnionych na terenie całego kraju),
- 172 jednolite części wód jeziornych i zidentyfikowano 7 typów abiotycznych,
- 9 jednolitych części wód i 2 typy abiotyczne wód przejściowych i 2 typy wód przybrzeżnych,
- 17 jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), z czego w całości na obszarze województwa jest 10 JCWPd.

Ramowa Dyrektywa Wodna stanowi, że do roku 2015 powinien być osiągnięty dobry stan dla wszyst- kich części wód. Wprowadza także nowe pojęcia w ocenie jakości wód: ocena stanu wód i ocena stanu ekologicznego. Na stan wód powierzchniowych składa się stan ekologiczny i stan chemiczny, zaś na stan wód podziemnych stan ilościowy i chemiczny.

Ustalenia RDW w Polsce zostały przetransponowane m.in. do ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 115 poz. 1229 z późn. zm.).

Zakres i częstotliwość badań oraz kryteria klasyfikacji stanu wód określają rozporządzenia wykonaw- cze do ustawy Prawo wodne:

- rozporządzenie MŚ z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz.1455),

---

¹Art. 2 pkt. 10 i 12 RDW: „Część wód powierzchniowych” oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. „Część wód podziemnych” oznacza określoną objętość wód podziemnych występującą w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

- rozporządzenie MŚ z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093),
- rozporządzenie MŚ z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań jakim, powinny odpowiadać morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków (Dz. U. Nr 176, poz. 1454),
- rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. Nr 183, poz. 1530),
- rozporządzenie MŚ z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728),
- rozporządzenie MŚ z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008),
- rozporządzenie MŚ z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. Nr 81, poz. 685),
- rozporządzenie MŚ z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1018),
- rozporządzenie MŚ z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896).

Zasady monitoringu wód w Polsce

W 2006 roku, w oparciu o przepisy znowelizowanej ustawy Prawo wodne wraz z aktami wykonawczymi oraz Traktat Akcesyjny i decyzję 77/795/EWG o wzajemnej wymianie informacji w sprawie jakości wód słodkich, przebudowano istniejący w Polsce system monitoringu wód. Zaprojektowano sieć punktów pomiarowo-kontrolnych na lata 2007–2009, która uwzględnia wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej, a także obejmuje zadania monitoringowe wynikające z tzw. dyrektyw użytkowych (75/440/EWG, 78/659/EWG, 79/923/EWG, 91/676/EWG). W okresie przejściowym, tzn. gdy nie były dostępne wszystkie wymagane przez RDW metodyki, zaprojektowane systemy były testowane i weryfikowane. Wdrażano i dopracowywano także system klasyfikacji stanu ekologicznego i chemicznego wód.

W 2009 roku przeprowadzono weryfikację utworzonej sieci punktów pomiarowo-kontrolnych, dostosowując ją do zapisów rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 maja 2009 roku w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Zgodnie z obowiązującym prawem prowadzone są trzy rodzaje monitoringu wód:

- Monitoring diagnostyczny – mający na celu ustalenie stanu jednolitych części wód, określenie rodzajów i oszacowanie wielkości znacznych oddziaływań wynikających z działalności człowieka, oraz dokonanie oceny długoterminowych zmian stanu JCW. Ocenę wykonuje się na podstawie wyników pomiarów pełnej listy wskaźników elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych, substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz substancji priorytetowych. Monitoring ten pozwala na uzyskanie spójnego i całościowego obrazu stanu ekologicznego i chemicznego w dorzeczu. Dokonanie pomiarów konieczne jest przynajmniej raz w sześcioletnim okresie obowiązywania planu wodno-gospodarczego w danej zlewni.
- Monitoring operacyjny – prowadzony w celu ustalenia stanu jednolitych części wód, które zostały określone jako zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych oraz jednolitych części wód, dla których określono specyficzny cel użytkowania, a także dokonania oceny krótkoterminowych zmian wynikających z realizacji programów naprawczych. Zakres pomiarowy obejmuje wskaźniki biologiczne (wody powierzchniowe), wspomagane przez podstawowe wskaźniki fizykochemiczne. W przypadku występowania w jednolitych częściach wód powierzchniowych źródeł zanieczyszczeń o potencjalnej możliwości zrzutu substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w szczególności substancji priorytetowych, prowadzi się badania elementów chemicznych.

- Monitoring badawczy – podejmowany doraźnie m.in. w celu określenia wielkości i wpływów przypadkowego zanieczyszczenia, ustalenia przyczyn wyraźnych rozbieżności między wynikami oceny stanu ekologicznego na podstawie biologicznych i fizykochemicznych elementów jakości oraz wyjaśnienia przyczyn nieosiągnięcia celów środowiskowych RDW.

W punktach monitoringu diagnostycznego ocena stanu jest oceną dokonywaną w oparciu o najszerszy zakres wskaźników. Monitoring operacyjny skupia się głównie na parametrach najbardziej wrażliwych na presję, którym poddane są części wód. Mając na względzie optymalizację systemu monitoringu, w jednej lokalizacji sieci może być realizowanych kilka programów pomiarowych, co gwarantuje uzyskanie informacji przy równoczesnym racjonalnym wykorzystaniu środków finansowych, jak również sprzyja kompleksowej ocenie wód.

System oceny jakości wód w Polsce

Wody powierzchniowe

Obecnie w Polsce obowiązują różne systemy oceny jakości wód: klasyfikacja stanu jednolitych części wód związana z wdrożeniem Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz oceny jakości wód użytkowych w zakresie spełnienia wymagań określonych dla wód przeznaczonych do bytowania ryb i wód wykorzystywanych do celów wodociągowych, a także ocena eutrofizacji wód.

Klasyfikacja stanu jednolitych części wód

Od 2008 roku zasady klasyfikacji wód powierzchniowych w Polsce określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. Nr 162, poz. 1008). Rozporządzenie to dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia Dyrektywy 2000/60/WE (Ramowej Dyrektywy Wodnej).

Zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem klasyfikacja stanu wód oparta jest na ocenie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, w tym na:

- ocenie stanu ekologicznego (potencjału ekologicznego² wód sztucznych i silnie zmienionych), uwzględniającej klasyfikację elementów biologicznych, fizykochemicznych, hydromorfologicznych oraz ocenę substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne,
- ocenie stanu chemicznego, w której ocenia się wskaźniki chemiczne, charakteryzujące występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym tzw. substancji priorytetowych.

W ocenie stanu/potencjału ekologicznego wód badanych w latach 2008–2009 nie uwzględniono oceny hydromorfologicznej z powodu braku opracowanych metodyk.

Stan ekologiczny/potencjał ekologiczny klasyfikuje się przez nadanie jednolitej części wód jednej z pięciu klas jakości wód.³

Ocenę stanu biologicznego wykonuje się w oparciu o badania fitoplanktonu, fitobentosu, makrofitów, makrozoobentosu oraz ichtiofauny. Klasyfikacja elementów biologicznych polega na dokonaniu wspólnej oceny badanych elementów poprzez przypisanie im jednej z 5 klas jakości. O wyniku oceny decyduje element biologiczny, któremu przypisano najniższą klasę (załączniki 1, 2, 3, 4 do ww. rozporządzenia).

Należy zaznaczyć, że dla jezior, rzek oraz wód przejściowych i przybrzeżnych zakres badań biologicznych jest różny oraz nie wszystkie metody ocen elementów biologicznych są jeszcze dostępne.

Oceniane elementy fizykochemiczne (wspierające elementy biologiczne) podzielone zostały na grupy wskaźników charakteryzujących stan fizyczny, warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne, zasole-

² potencjał ekologiczny odnosi się do silnie zmienionej lub sztucznej części wód, która została tak przekształcona przez człowieka, że niemożliwe jest przywrócenie jej do stanu naturalnego (np. kanał). Kryteria określające poszczególne stopnie potencjału ekologicznego są mniej rygorystyczne w porównaniu do stanu ekologicznego. W zależności od parametrów rozróżnia się maksymalny, dobry, umiarkowany, niski i zły potencjał ekologiczny.

³ Klasa I – bardzo dobry stan ekologiczny, klasa II – dobry stan ekologiczny, klasa III – umiarkowany stan ekologiczny, klasa IV – słaby stan ekologiczny, klasa V – zły stan ekologiczny.

nie, zakwaszenie i warunki biogenne. Rozporządzenie rozróżnia wartości graniczne dla klasy I i II, z wyłączeniem jezior, dla których ustalone są wartości graniczne jedynie dla klasy II. Jeśli wyniki badań nie spełniają kryteriów dla klasy II to jakość wód ocenia się jako „poniżej stanu dobrego”.

Gdy stan elementu biologicznego jest umiarkowany (III klasa), słaby (IV klasa) lub zły (V klasa), wówczas danej JCW nadaje się taką samą klasę stanu ekologicznego. Natomiast, gdy stan wskaźnika biologicznego jest bardzo dobry (I klasa) lub dobry (II klasa) w ocenie stanu ekologicznego należy uwzględnić również stan wskaźników fizykochemicznych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) wymienione w załączniku 5 rozporządzenia: arsen, bar, bor, chrom sześciowartościowy, chrom ogólny (suma Cr^{3+} i Cr^{6+}), cynk, miedź, fenole lotne, węglowodory ropopochodne, cyjanki wolne, cyjanki związane, molibden, selen, srebro, tal, tytan, wanad, antymon, fluorki, beryl, kobalt, cyna.

Stan chemiczny klasyfikuje się na podstawie wyników badań wskaźników chemicznych charakteryzujących występowanie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w tym substancji priorytetowych z załącznika 8 rozporządzenia: alachlor, antracen, atrazyna, benzen, difenyletery bromowane, kadm i jego związki, C_{10-13} -chloroalkany, chlorfeninfos, chlorpyrifos, 1,2-dichloroetan (EDC), dichlorometan, di (2-etyloheksyl) ftalan (DEHP), diuron, endosulfan, fluoranten, heksachlorobenzen (HCB), heksachlorobutadien (HCBd), heksachlorocykloheksan (HCH), izoproturon, ołów i jego związki, rtęć i jej związki, naftalen, nikiel i jego związki, nonylofenole, oktylofenole, pentachlorobenzen, pentachlorofenol (PCP), wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA), symazy-na, związki tributylcyny, trichlorobenzeny (TCB), trichlorometan (chloroform), trifluralina, tetrachlorometan, aldryna, dieldryna, endryna, izodryna, DDT – izomer para-para, DDT całkowity, trichloroetylen (TRI), tetrachloroetylen (PER).

Ostatecznie stan wód powierzchniowych (stan dobry lub zły) wyznaczony jest przez gorszy ze stanów: ekologiczny lub chemiczny. W przypadku, gdy stan ekologiczny jest umiarkowany, słaby lub zły, wówczas stan wód klasyfikuje się jako zły. Natomiast, gdy stan ekologiczny jest dobry lub bardzo dobry wówczas rozpatruje się również wyniki oceny stanu chemicznego wód. Woda osiąga dobry stan wówczas, gdy wszystkie oceny są co najmniej dobre.

Nowy system oceny stanu wód, zmienia nie tylko algorytm oceny, ale również wartości graniczne dla poszczególnych wskaźników oraz wprowadza zasadę corocznej oceny innej grupy jednolitych części wód (tak, aby w sześcioletnim cyklu gospodarowania wodami ocenie poddano jak największą ilość jednolitych części wód w kraju).

Ocenę stanu jednolitych części wód objętych monitoringiem wykonuje się po zakończeniu każdego rocznego cyklu badań.

Po zrealizowaniu programu monitoringu diagnostycznego (w cyklu gospodarowania wodami) sporządzone zostanie zbiorcze zestawienie oceny stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) oraz stanu chemicznego jednolitych części wód oraz wykonana zostanie ekstrapolacja wyników na jednolite części wód nieobjęte tym rodzajem monitoringu.

W przypadku monitoringu operacyjnego ocena stanu ekologicznego (lub potencjału ekologicznego) jednolitych części wód jest oceną sporządzoną na podstawie ograniczonej liczby wskaźników, ukie-runkowaną na presję oddziałyującą na daną jednolitą część wód. Ocena ta będzie świadczyć o skuteczności wdrożonych programów naprawczych. Na jej podstawie będzie można również wnioskować o stanie ekologicznym, w jakim znajduje się dana jednolita część wód, przy czym pełną oceną będzie ocena wykonywana w ramach monitoringu diagnostycznego.

Wody podziemne

Ocenę jakości wód podziemnych w latach 2008–2009 przeprowadzono w oparciu o kryteria ustalone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 roku w sprawie kryteriów i sposobu oceny wód podziemnych (Dz. U. Nr 143, poz. 896), w którym zdefiniowanych zostało 5 klas jakości wód:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych kształtowane są wyłącznie w efekcie naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych i mieszczą się w zakresie wartości stężeń charakterystycznych dla badanych wód podziemnych (tła hydrogeochemicznego) oraz nie wskazują na wpływ działalności człowieka,
- klasa II – wody dobrej jakości: w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo wpływ ten jest bardzo słaby,
- klasa III – wody zadowalającej jakości: w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych lub słabego wpływu działalności człowieka,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wyraźnego wpływu działalności człowieka,
- klasa V – wody złej jakości, w których wartości elementów fizykochemicznych potwierdzają znaczący wpływ działalności człowieka.

Ponadto wykonano ocenę zanieczyszczenia wód azotanami, w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych (Dz. U. Nr 241, poz. 2093), które uwzględnia postanowienia Dyrektywy Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego. Zgodnie z tym rozporządzeniem za wody zanieczyszczone uznaje się wody, w których zawartość azotanów przekracza 50 mg NO₃/dm³. Natomiast wody zagrożone zanieczyszczeniem to wody, gdzie zawartość azotanów wynosi 40-50 mg/dm³ i wykazuje tendencję wzrostową. Ocenę rozszerzono o klasyfikację zawartości azotanów w wodach podziemnych, zgodnie z wytycznymi pt: „Dyrektywa Azotanowa (91/676/EWG) Stan i tendencje zmian w środowisku wodnym i praktykach rolniczych. Wytyczne w zakresie sporządzania sprawozdań przez państwa członkowskie” (2008 r. - projekt).

Wykonano także ocenę przydatności badanych wód podziemnych do spożycia w oparciu o kryteria ustalone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. Nr 61 poz. 417).

Ocena wód powierzchniowych stanowiących środowisko bytowania ryb w warunkach naturalnych

Wymagania, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych określa dyrektywa 78/659/EEC z dnia 18 lipca 1978 r. w sprawie słodkich wód wymagających ochrony i poprawy dla zachowania życia ryb. Treść tej dyrektywy transponuje do prawa polskiego rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz. U. Nr 176, poz.1455).

Wymienione akty prawne definiują wymagania, jakim powinny odpowiadać wody wyznaczone dla ryb łososiowatych i karpioowatych, częstotliwość pobierania prób, metody badania oraz sposób oceny wód.

Ocena przydatności wód powierzchniowych na cele wodociągowe

Wymagania, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz sposób oceny określają dwie dyrektywy Unii Europejskiej:

- dyrektywa 75/440/EEC z dnia 16 czerwca 1975 r., dotycząca wymagań co do jakości słodkich wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich,

- dyrektywa 79/869/EEC z dnia 9 października 1979 r., dotycząca metod pomiaru i częstotliwości pobierania prób oraz analizy wód powierzchniowych przeznaczonych do poboru wody pitnej w państwach członkowskich.

Treść tych dwóch aktów prawnych transponuje do prawa polskiego rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz. U. Nr 204, poz. 1728).

Zgodnie z powyższymi aktami prawnymi, zależnie od wartości granicznych poszczególnych wskaźników jakości, wody powierzchniowe dzieli się na trzy kategorie: A1, A2 i A3, odpowiadające określonym standardowym metodom uzdatniania:

- kategoria A1 – woda wymagająca prostego uzdatniania fizycznego (w szczególności filtracji oraz dezynfekcji),
- kategoria A2 – woda wymagająca zastosowania typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego (w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, dezynfekcji przez chlorowanie),
- kategoria A3 – woda wymagająca zastosowania wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego (w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węgla aktywnym, dezynfekcji przez ozonowanie i chlorowanie).

Tak więc kategorie tych wód odpowiadają trzem różnym jakościom wód powierzchniowych, których odpowiednie cechy fizyczne, chemiczne i biologiczne są podane w załącznikach do rozporządzenia.

Ocena eutrofizacji wód

Zagadnieniem eutrofizacji wód w Unii Europejskiej zajmują się dwie dyrektywy: dyrektywa azotanowa 91/676/EEC, która dotyczy zagrożenia związkami azotu ze źródeł pochodzenia rolniczego i dyrektywa ściekowa 91/271/EEC dotycząca zrzutów ze źródeł komunalnych.

W obu dyrektywach sformułowano wymagania dotyczące oceny eutrofizacji. W dyrektywie azotanowej sprecyzowano wymagania dotyczące identyfikacji wód zanieczyszczonych oraz wyznaczenia stref zagrożonych tych wód, a w dyrektywie ściekowej wymagania dotyczące identyfikacji obszarów wrażliwych, co do których stwierdzono, że są eutroficzne, lub które mogą stać się eutroficzne w bliskiej przyszłości, jeśli nie zostaną podjęte działania ochronne.

Rejestr obszarów chronionych, wymagany Ramową Dyrektywą Wodną, powinien uwzględniać obszary wrażliwe na substancje biogenne, w tym obszary wyznaczone jako strefy wrażliwe na mocy dyrektywy 91/676/EEC oraz obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EEC.

Dyrektywa azotanowa została przetransponowana do prawodawstwa polskiego poprzez rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie kryteriów wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych. Na mocy tego rozporządzenia wyznaczono wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone (OSN), z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych należy ograniczyć. Opracowano również programy naprawcze.

Cały obszar Polski został przyjęty jako zagrożony eutrofizacją ze źródeł komunalnych.